

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA
O POTPOMOĞNUTIM PODRUČJIMA**

Zagreb, srpanj 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O POTPOMOĞNUTIM PODRUČJIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Republika Hrvatska još je od 1996. godine donošenjem Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 44/96), čiji je sadržaj nakon brojnih izmjena i dopuna zamijenjen Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013. koja je usvojena na Vladi Republike Hrvatske 4. lipnja 2010. godine i objavljena na službenim stranicama ministarstva nadležnog za regionalni razvoj te Zakonom o regionalnom razvoju (Narodne novine, broj 153/09), kao jedan od temeljnih ciljeva odredila postizanje što ravnomjernijeg razvitka svih područja Republike Hrvatske, poticanje demografskog i gospodarskog napretka, završetak programa obnove, povratak prijeratnog stanovništva te trajno stambeno zbrinjavanje.

U okviru institucionalnog okvira kreiranog u svrhu provedbe instrumenata poticanja razvoja područnih i lokalnih samouprava razlikovale su se četiri kategorije potpomognutih područja, odnosno područja koja zaostaju u društveno-gospodarskog razvoju, ratom zahvaćena područja, otoci i brdsko-planinska područja. Poseban status definiran je za Grad Vukovar donošenjem Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara 2001. godine (Narodne novine, broj 44/01). Definiranjem navedenih područja kroz krovne zakone, Zakon o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, br. 44/96, 57/96, 124/97, 78/99, 73/00, 87/00, 127/00, 94/01, 88/02, 42/05 i 90/05), Zakon o otocima (Narodne novine, br. 34/99, 149/99, 32/02, 33/06), Zakon o brdsko-planinskim područjima (Narodne novine, br. 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05), Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara (Narodne novine, br. 44/01 i 90/05) nastojalo se riješiti probleme uzrokovane društveno-gospodarskim zaostajanjem u razvoju, zaostajanje izazvano geografskim položajem te probleme područja koja su trpjela izravne ratne štete. Kasnijom transformacijom regulatornog okvira u Zakon o regionalnom razvoju 2009. godine (Narodne novine, broj 153/09) mijenjaju se mehanizmi definiranja potpomognutih područja kao i sadržaj državnih intervencija, međutim, razmjor državnih pomoći ne mijenja svoj intenzitet.

Unatoč institucionalnim naporima koji su se očitovali kroz razne mjere državne pomoći: izravne kapitalne potpore lokalnim i područnim proračunima, povoljniji tretman u okviru sustava raspodjele zajedničkih poreza, porezne olakšice poreznim obveznicima, smanjivanje troškova poslovanja poduzetnicima te posebno poljoprivrednicima, poticajne mjere u području stambenog zbrinjavanja, poticajne mjere zapošljavanja i brojne druge, nisu se dogodila očekivana demografska i gospodarska pozitivna kretanja. Naprotiv, u gotovo svim potpomognutim područjima bilježe se kontinuirana negativna demografska, gospodarska te socijalna kretanja.

Od 2009. godine potpomognuta područja definirana su Zakonom o regionalnom razvoju (Narodne novine broj 153/09) te Uredbom o izračunu indeksa razvijenosti (Narodne novine broj 63/10) gdje je temeljem izračuna indeksa razvijenosti za županije i jedinice lokalne samouprave omogućeno njihovo razvrstavanje u razvojne skupine. Potpomognuta područja definirane su kao one jedinice lokalne i područne samouprave čija vrijednost indeksa razvijenosti ne prelazi 75% državnog prosjeka. Međutim, metodologija te mehanizam izračuna indeksa razvijenosti, osim zakonske upotrebe dao je jasnu sliku značajne divergencije razvoja hrvatskog nacionalnog prostora te se mogu uočiti značajne razlike potpomognutih i razvijenih područja u gospodarskom, fiskalnom i demografskom smislu.

S obzirom na relativno učestale promjene metodologije i mehanizma definiranja potpomognutih područja, na agregatnoj razini nije moguće obuhvatiti duže vremensko razdoblje koje bi poslužilo za analizu gospodarskih, demografskih te fiskalnih trendova u okviru potpomognutih područja.

Kada je riječ o županijama, prosječni dohodak po glavi stanovnika u trogodišnjem razdoblju (od 2010.-2012. godine) u okviru svih županija svrstanih u potpomognuta područja kretao se na razini od 22.798 kuna dok za ostale, razvijenije županije iznosi 29.426 kuna što svjedoči o znatno nižoj razini životnog standarda stanovništva na potpomognutim područjima. Kao pokazatelj gospodarskog stanja, prosječna stopa nezaposlenosti u navedenom trogodišnjem razdoblju također je značajno niža u razvijenijim županijama gdje se prosječno kreće oko 13% dok je u potpomognutim županijama na razini od 20%.

Kada se u obzir uzmu prosječni izvorni prihodi po glavi stanovnika, kao fiskalna kategorija, tada je divergencija razvojnih mogućnosti još značajnija. Trogodišnji prosjek (od 2010.-2012. godine) za sva potpomognuta područja za ovaj pokazatelj iznosi 1.912 kuna po glavi stanovnika, a za ostale županije 3.659 kuna što govori o gotovo dvostruko većem fiskalnom kapacitetu razvijenijih županija.

Najveći problem zasigurno predstavljaju demografski činitelji koji su, u dugom roku, najznačajnija odrednica i gospodarskih kriterija. Pokazatelj kretanja stanovništva koji se izračunava kao omjer usporedivog broja stanovnika jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u dva zadnja popisa stanovništva, u ovom slučaju 2001. i 2011. godine, ukazuje na jaku depopulaciju u županijama svrstanim u potpomognuta područja. Pokazatelj kretanja stanovništva za županije u potpomognutim područjima iznosi 93%, a za razvijenije

županije 103% što svakako govori o bitno različitim demografskim postavkama. Takvim podacima odgovara i kretanje udjela obrazovanog stanovništva u stanovništvu od 15 do 65 godine gdje trogodišnji prosjek (od 2010.-2012. godine) za sva potpomognuta područja iznosi 81%, dok je za razvijenije županije bitno veći te iznosi 69%.

Kada je riječ o jedinicama lokalne samouprave, mogu se utvrditi vrlo slični odnosi koji su u ovom slučaju još izraženiji jer su, zbog velikog broja lokalnih samouprava, prisutne i značajnije razlike u kretanju pojedinih pokazatelja. Tako u svim jedinicama lokalne samouprave svrstanima u potpomognuta područja pokazatelj prosječnog dohotka u trogodišnjem razdoblju (od 2010.-2012. godine) iznosi 17.197 kuna, a za sve ostale lokalne jedinice 25.598 kuna. Prosječna stopa nezaposlenosti gotovo je dvostruko veća u potpomognutim područjima gdje iznosi 25,5%, naspram 13% u razvijenijim lokalnim samoupravama. Prosječni izvorni prihodi skoro su trostruko veći u razvijenijoj skupini lokalnih samouprava te iznose 2.894 kuna u promatranom razdoblju, naspram 971 kuna. Pokazatelj kretanja stanovništva pokazuje još izraženiju depopulaciju na potpomognutim područjima u odnosu na kretanja po županijama. U promatranom razdoblju broj stanovnika u lokalnim jedinicama na potpomognutim područjima smanjio se za oko 9,5 postotnih bodova, dok se u razvijenijim jedinicama povećao za 4,3%. Slične tendencije karakteriziraju i pokazatelj obrazovanosti važan u smislu mogućnosti stvaranja viših dodanih vrijednosti u gospodarstvu, koji za potpomognuta područja iznosi 60,7%, a za razvijenije lokalne samouprave 75,7%.

Prethodno iznesena sažeta analiza kretanja odnosa ključnih gospodarskih, fiskalnih i demografskih kretanja jasno ukazuje na važnost predlaganja nove zakonske podloge.

Stoga se Prijedlogom zakona o potpomognutim područjima kao dijelom opće politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske predlaže upravljanje razvojem potpomognutih područja. Cilj upravljanja razvojem potpomognutih područja je pridonijeti njihovu gospodarskom i svekolikom razvoju u skladu s njihovim posebnostima i načelima zakona kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Prijedlogom zakona predviđeno je donošenje Programa održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja, kojim će se utvrditi konkretne mjere i projekti za razvoj potpomognutih područja te se predviđa aktivnost Fonda za potpomognuta područja i naknada zbog zaštićenih područja prirode. Prijedlogom zakona je predviđena i odredba koja se odnosi na mjeru stambenog zbrinjavanja u skladu s posebnim zakonom a u cilju poticanja zadržavanja, povratka raseljenog kao i naseljavanja stanovnika na potpomognuta područja te odredba kojom se posebno propisuje poticanje zapošljavanja osoba onih zanimanja koja pridonose poboljšanju kvalitete života na potpomognutim područjima te druge poticajne mjere kao što su porezne olakšice i uvođenja zelenih i održivih mjerila u postupku javne nabave.

U razdoblju od 7. lipnja 2018. do 7. srpnja 2018. godine Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provelo je javno savjetovanje putem portala e-Savjetovanje za Nacrt prijedloga Zakona o potpomognutim područjima i prijedlog Iskaza o procjeni učinaka propisa.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Prijedlogom zakona o potpomognutim područjima uređuju se sljedeća osnovna pitanja:

- povezivanje lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije
- potpore potpomognutim područjima za povećanje i optimalno korištenje vlastitog razvojnog potencijala
- odgovarajuće mjere za ravnomjeran i održiv razvoj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na potpomognutim područjima
- poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu s ciljem jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavke za učinkovito korištenje sredstva strukturnih i investicijskih fondova Europske unije
- poticanje programa integriranih teritorijalnih ulaganja na potpomognutim područjima
- razradu posebnih kriterija odabira te oblikovanje potpora za projekte s potpomognutih područja kod dodjele sredstava strukturnih i investicijskih fondova Europske unije
- zadržavanje, povratak raseljenog i poticanje naseljavanja stanovnika na potpomognuta područja, osobito onih zanimanja koji obavljanjem svoje djelatnosti mogu pridonijeti njihovu gospodarskom i društvenom razvoju
- stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na potpomognutim područjima, za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora
- poticanje unaprjeđenja razvojnih programa na područjima gdje povijesno žive i pripadnici nacionalnih manjina, a koja su demografski, ekonomski ili socijalno oslabljena i značajno ispod prosjeka nacionalne razvijenosti.

c) Posljedice koje će proisteći donošenjem ovog Zakona

Ovim Prijedlogom zakona ojačat će se razvojni potencijal slabije razvijenih područja odnosno potpomognutih područja. Cilj je sustavno djelovanje kroz mjere i politike koje bi omogućile gospodarski oporavak potpomognutih područja kroz rast i razvoj investicija, te zadržavanje, povratak raseljenog i poticanje naseljavanja stanovnika na potpomognuta područja, osobito onih zanimanja koji obavljanjem svoje djelatnosti mogu pridonijeti gospodarskom i društvenom razvoju tih područja.

III. OCJENA I IZVOR POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provođenje mjera i aktivnosti koje će proizići iz Zakona o potpomognutim područjima u iznosu od 170.000.000,00 kuna osigurati će se u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2019 i projekcijama za 2020. i 2021. godinu u razdjelu 061, glava 05 Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije na aktivnosti-K549110 Razvoj potpomognutih područja (Fond za potpomognuta područja) i to:

- za 2019. godinu u procijenjenom iznosu od 85.000.000,00 kuna
- za 2020. godinu u procijenjenom iznosu od 85.000.000,00 kuna

PRIJEDLOGA ZAKONA O POTPOMOĞNUTIM PODRUČJIMA

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom, kao dijelom opće politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske, uređuje se upravljanje razvojem područja koja su, prema odredbama zakona kojim se uređuje regionalni razvoj, određena kao potpomognuta područja.

Članak 2.

Cilj upravljanja razvojem potpomognutih područja je pridonijeti njihovom gospodarskom i svekolikom razvoju u skladu s njihovim posebnostima i načelima zakona kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Članak 3.

Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave te njihova tijela dužna su osiguravati pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje vlastitih razvojnih potencijala potpomognutih područja te poduzimati sve potrebne radnje zbog ostvarenja cilja navedenog u članku 2. ovoga Zakona, a osobito one koje se odnose na:

- povezivanje lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije
- potporu potpomognutim područjima za povećanje i optimalno korištenje vlastitog razvojnog potencijala
- odgovarajuće mjere za ravnomjeran i održiv razvoj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na potpomognutim područjima
- poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu s ciljem jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavke za učinkovito korištenje sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova
- poticanje programa integriranih teritorijalnih ulaganja na potpomognutim područjima

- razradu posebnih kriterija odabira te oblikovanje potpora za projekte s potpomognutih područja kod dodjele sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova
- zadržavanje, povratak raseljenog i poticanje naseljavanja stanovnika na potpomognuta područja, osobito onih zanimanja koji obavljanjem svoje djelatnosti mogu pridonijeti njihovu gospodarskom i društvenom razvoju
- stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na potpomognutim područjima, za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora
- poticanje unaprjeđenja razvojnih programa na područjima gdje povijesno žive i pripadnici nacionalnih manjina, a koja su demografski, ekonomski ili socijalno oslabljena i značajno ispod prosjeka nacionalne razvijenosti.

Rodno značenje pojmova

Članak 4.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 5.

Upravljanje razvojem potpomognutih područja provodi se uz zabranu svakog oblika diskriminacije i uvažavanje autonomije lokalne i područne (regionalne) samouprave.

DIO DRUGI

INSTITUCIONALNI OKVIR I UPRAVLJANJE

GLAVA I.

SREDIŠNJA RAZINA

Nositelj i sudionici

Članak 6.

Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) nositelj je upravljanja razvojem potpomognutih područja.

Članak 7.

U pripremi i provedbi mjera, programa i projekata za razvoj potpomognutih područja sudjeluju i druga središnja tijela državne uprave te druga javnopravna tijela koja svojim djelovanjem mogu znatnije pridonijeti njihovom razvoju.

GLAVA II.

RAZINA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 8.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nositelji su planiranja i upravljanja razvojem svoga područja.

Članak 9.

Pri planiranju i provedbi planova razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave surađuju s jedinicama lokalne samouprave na svom području te drugim jedinicama područne (regionalne) samouprave.

Članak 10.

Regionalne razvojne agencije osnovane sukladno odredbama zakona kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske (regionalni koordinatori) dužne su, bez prava na posebnu naknadu, sudjelovati u pripremi i provedbi mjera vezanih za jačanje kapaciteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na potpomognutim područjima, kao i u pripremi projektne i druge dokumentacije za učinkovitije korištenje europskih fondova i drugih izvora sredstava za te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

DIO TREĆI

MJERE ZA RAZVOJ POTPOMOĞNUTIH PODRUČJA

Mjere i projekti za razvoj potpomognutih područja

Članak 11.

Mjere i projekti za razvoj potpomognutih područja utvrđuju se Programom održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja (u daljnjem tekstu: Program), odredbama ovoga

Zakona te drugih propisa čije su odredbe usmjerene na poticanje razvoja potpomognutih područja.

Članak 12.

Središnja tijela državne uprave dužna su prilikom planiranja mjera i programa za razvoj upravnog područja iz svoje nadležnosti, ovisno o prirodi mjere i raspoloživim financijskim sredstvima, posebno voditi računa o učinku pojedine mjere na razvoj potpomognutih područja uzimajući u obzir stupanj razvijenosti tih područja u skladu s zakonom kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Članak 13.

Ministarstvo je dužno koordinirati i pratiti učinkovitu provedbu mjera i programa iz članka 12. ovoga Zakona.

Članak 14.

Nositelji i sudionici razvoja potpomognutih područja dužni su u svojim planovima i programima posebno predvidjeti sljedeće skupine mjera:

- gospodarske mjere
- socijalne mjere
- fiskalne mjere
- demografske mjere
- mjere stambenog zbrinjavanja
- mjere jačanja administrativnih kapaciteta za učinkoviti i održiv razvoj potpomognutih područja
- mjere za provedbu programa integriranih teritorijalnih ulaganja.

Program održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja

Članak 15.

(1) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, donosi Program iz članka 11. ovoga Zakona na razdoblje od četiri godine.

(2) U izradi Programa sudjeluju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sa statusom potpomognutih područja te ostali ključni dionici koji doprinose razvoju tih područja.

Članak 16.

Programom se utvrđuju mjere i projekti poticanja razvoja potpomognutih područja, nositelji i sudionici njihove provedbe, opći kriteriji odabira projekata, provedbene aktivnosti, izvori sredstava te metodologija praćenja provedbe i vrednovanja pojedinih mjera.

Članak 17.

Središnja tijela državne uprave dužna su za upravno područje iz svoje nadležnosti, najkasnije u roku od 60 dana od donošenja državnog proračuna Republike Hrvatske za određenu kalendarsku godinu, donijeti pojedinačne godišnje planove provedbe aktivnosti koje su predviđene Programom te o tome izvijestiti Ministarstvo.

Članak 18.

(1) Godišnji plan provedbe Programa sadrži plan provedbe pojedinih poticajnih mjera, aktivnosti, potrebna sredstva, izvore i način korištenja sredstava te metodologiju praćenja i izvještavanja.

(2) Godišnji plan provedbe aktivnosti koje su predviđene Programom donosi Ministarstvo na prijedlog središnjih tijela državne uprave u roku od 90 dana od dana donošenja državnog proračuna Republike Hrvatske.

Fond za potpomognuta područja

Članak 19.

Ministarstvo će u okviru svog proračunskog razdjela planirati aktivnost Fond za potpomognuta područja u okviru kojeg će se financirati programi i projekti koji pridonose održivom razvoju lokalne zajednice u smislu poboljšanja dostupnosti lokalne infrastrukture te gospodarskoj, socijalnoj i demografskoj revitalizaciji potpomognutih područja s ciljem uravnoteženog regionalnoga razvoja.

Članak 20.

Ministarstvo će u okviru upravljanja politikom regionalnog razvoja te sukladno proračunskim sredstvima osiguravati:

- razvoj i provedbu programa integriranih teritorijalnih ulaganja na potpomognutim područjima te pripremu ciljnih poziva za financiranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova i drugih potencijalnih izvora
- stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na potpomognutim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora

- odgovarajuća sredstva za sufinanciranje provedbe razvojnih projekata na potpomognutim područjima temeljno financiranim iz sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova
- stručnu potporu potpomognutim područjima za prepoznavanje i optimalno korištenje vlastitog razvojnog potencijala
- financijsku pomoć za provedbu projekata koji pridonose održivom razvoju lokalne zajednice u smislu poboljšanja dostupnosti lokalne infrastrukture, prvenstveno izgradnje, obnove i rekonstrukcije građevina socijalne, komunalne i gospodarske infrastrukture na lokalnoj razini
- razvoj ljudskih kapaciteta lokalne i regionalne samouprave u pripremi i provedbi razvojnih projekata.

Posebni kriteriji odabira projekata

Članak 21.

Nositelji i sudionici razvoja potpomognutih područja dužni su posebnim odlukama razraditi posebne kriterije odabira te oblikovanje potpora za projekte na potpomognutim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora.

Naknada zbog zaštićenih područja prirode

Članak 22.

(1) Jedinice lokalne samouprave na potpomognutim područjima koje na svom području imaju evidentirano zaštićeno područje kojim sukladno posebnom zakonu upravlja javna ustanova koja ostvaruje godišnji neto prihod od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenog područja veći od 20.000.000,00 kuna ostvaruju pravo na novčanu naknadu od strane javne ustanove nadležne za upravljanje zaštićenim područjem.

(2) Jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave te na svom području imaju evidentirano zaštićeno područje kojim sukladno posebnom zakonu upravlja javna ustanova koja ostvaruje godišnji neto prihod od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenog područja veći od 20.000.000,00 kuna ostvaruju pravo na novčanu naknadu od strane javne ustanove nadležne za upravljanje zaštićenim područjem.

(3) Naknada iz stavka 1. i 2. ovoga članka se osigurava iz godišnjeg neto prihoda koji javna ustanova nadležna za upravljanje zaštićenim područjem ostvaruje od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenog područja.

(4) Visina naknade iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje se u odnosu na razinu godišnjeg neto prihoda koji ostvari javna ustanova u prethodnoj godini od prodaje ulaznica za posjećivanje

zaštićenog područja, površinu jedinice lokalne samouprave evidentiranu kao zaštićeno područje i broj stanovnika jedinice lokalne samouprave. Ukupna godišnja visina naknade može iznositi:

- za jedinice lokalne samouprave iz stavka 1. ovoga članka do 6 % neto prihoda koji javna ustanova ostvari u prethodnoj godini od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenog područja
- za jedinice lokalne samouprave iz stavka 2. ovoga članka do 5,5 % neto prihoda koji javna ustanova ostvari u prethodnoj godini od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenog područja.

(5) Sredstva naknade osiguravaju se kao namjenski prihod jedinice lokalne samouprave namijenjen za projekte zaštite prirode, izgradnje građevina namijenjenih opskrbi pitkom vodom, odvodnji i pročišćavanju otpadnih voda, održavanju čistoće naselja te sakupljanju i obradi komunalnog otpada.

(6) Odluku o visini naknade i načinu isplate, kao i prihvatljivim troškovima povezanih s projektima iz stavka 5. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva i uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za zaštitu prirode.

(7) Ministarstvo nadležno za zaštitu prirode vrši nadzor nad korištenjem sredstava iz ovoga članka.

(8) U slučaju da se kontrolom utvrdi da se sredstva ne koriste sukladno stavcima 5. i 6. ovoga članka, ministarstva će uskratiti isplatu daljnjih naknada, kao i zatražiti povrat prethodno isplaćenih sredstava koja nisu utrošena u skladu s odredbama stavaka 5. i 6. ovoga članka.

Zapošljavanje na potpomognutim područjima

Članak 23.

Programom iz članka 11. ovoga Zakona posebno će se utvrditi mjere kojima će se dodatno potaknuti zapošljavanje osoba onih zanimanja koja pridonose poboljšanju kvalitete života na potpomognutim područjima.

Porezne olakšice za potpomognuta područja

Članak 24.

Ministarstvo utvrđuje pravo na potporu male vrijednosti u skladu sa zakonom prema kojem se utvrđuje i plaća porez na dohodak i zakonu prema kojem se utvrđuje i plaća porez na dobit obveznicima koji obavljaju samostalnu djelatnost na potpomognutim područjima.

Održiva proizvodnja i potrošnja

Članak 25.

(1) Ovim Zakonom potiče se korištenje zelenih i održivih mjerila u postupku javne nabave, u smislu ekološki prihvatljivih roba, radova i usluga te usmjeravanje proizvodnje na specifične proizvode od sirovina i prirodnih bogatstava lokalnog područja.

(2) Cilj je politike održive proizvodnje i potrošnje smanjiti potrošnju resursa, onečišćenje okoliša, jačanje izvornog domaćeg proizvoda te zadržavanje stanovništva na potpomognutim područjima.

Stambeno zbrinjavanje na potpomognutim područjima**Članak 26.**

(1) Republika Hrvatska će poticati zadržavanje, povratak raseljenih i naseljavanje stanovnika na potpomognutim područjima osobito onih zanimanja koji mogu obavljanjem svoje djelatnosti pridonijeti gospodarskom i društvenom razvoju spomenutih područja.

(2) Pitanje utvrđivanja područja stambenog zbrinjavanja, programa stambenog zbrinjavanja, nositelja provedbe mjera iz programa, provedbenih aktivnosti, izvora sredstava te metodologije praćenja provedbe i vrednovanja pojedinih mjera uređuje se posebnim zakonom.

DIO ČETVRTI**PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE****Članak 27.**

Ministarstvo koordinira i prati provedbu Programa iz članka 11. ovoga Zakona na razini koordinatora, a druga središnja tijela državne uprave i druga javnopravna tijela provode i prate provedbu aktivnosti i mjera za svoja upravna područja i njihov učinak na razvoj potpomognutih područja.

Članak 28.

Središnja tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su na zahtjev Ministarstva dostaviti podatke prikupljene na temelju odredbe članka 27. ovoga Zakona te najkasnije do 30. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu, podnijeti Ministarstvu izvješće o učincima provedbe Programa iz njihove nadležnosti.

Članak 29.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

DIO PETI

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 30.

(1) Program iz članka 11. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Odluku iz članka 22. stavka 6. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 31.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Odredbom ovoga članka uređuje se upravljanje razvojem područja određenih kao potpomognuta područja.

Uz članak 2.

Odredbom ovoga članka definira se temeljni cilj upravljanja razvojem potpomognutih područja u skladu s njihovim posebnostima.

Uz članak 3.

Odredbom ovoga članka određuju se dionici koji su dužni osiguravati pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje vlastitih razvojnih potencijala potpomognutih područja te poduzimati sve potrebne radnje u svrhu ostvarenja cilja definiranog u članku 2. ovoga Zakona, a osobito one radnje koje se odnose na povezivanje lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije; potporu slabije razvijenim područjima za povećanje i optimalno korištenje vlastitog razvojnog potencijala; odgovarajuće mjere za ravnomjeran i održiv razvoj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na potpomognutim područjima; poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu s ciljem jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavke za učinkovito korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova; poticanje programa integriranih teritorijalnih ulaganja na potpomognutim područjima; razradu posebnih kriterija odabira te oblikovanje potpora za projekte s potpomognutih područja kod dodjele sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova; zadržavanje, povratak raseljenog i poticanje naseljavanja stanovnika na potpomognuta područja, osobito onih zanimanja koji obavljanjem svoje djelatnosti mogu pridonijeti njihovu gospodarskom i društvenom razvoju; stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na potpomognutim područjima, za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora; poticanje unaprjeđenja razvojnih programa na područjima gdje povijesno žive i pripadnici nacionalnih manjina, a koja su demografski, ekonomski ili socijalno oslabljena i značajno ispod prosjeka nacionalne razvijenosti.

Uz članak 4.

Odredbom ovoga članka definira se rodno značenje pojma, odnosno primjena neutralnosti rodnog izraza u svrhu isključivanja bilo kakvog oblika diskriminacije.

Uz članak 5.

Odredbom ovoga članka propisuje se zabrana svakog oblika diskriminacije i uvažavanje autonomije lokalne i područne (regionalne) samouprave zajamčene člankom 4. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske.

Uz članak 6.

Odredbom ovoga članka definira se nositelj upravljana razvojem potpomognutih područja.

Uz članak 7.

Odredbom ovoga članka propisuje se uključivanje svih potrebnih dionika u pripremi i provedbi mjera, programa i projekata za razvoj područja na koje se ovaj Zakon odnosi, a koji svojim djelovanjem mogu znatnije pridonijeti njihovu razvoju.

Uz članak 8.

Odredbom ovoga članka definiraju se nositelji planiranja i upravljana razvojem područja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Uz članak 9.

Odredbom ovoga članka propisuje se suradnja jedinice područne (regionalne) samouprave s jedinicama lokalne samouprave na svom području te drugim jedinicama područne (regionalne) samouprave prilikom planiranja i provedbe planova razvoja.

Uz članak 10.

Odredbom ovoga članka propisuje se obveza Regionalnih razvojnih agencija osnovanih sukladno odredbama posebnog zakona kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske (regionalni koordinatori), da bez prava na posebnu naknadu sudjeluju u pripremi i provedbi mjera vezanih za jačanje kapaciteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na potpomognutim područjima, kao i u pripremi projektne i druge dokumentacije za učinkovitije korištenje europskih fondova i drugih izvora sredstava za te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Uz članak 11.

Odredbom ovoga članka propisuje se naziv Programa u kojem će biti utvrđene konkretne mjere i projekti za razvoj potpomognutih područja.

Uz članak 12.

Odredbom ovoga članka propisuje se obveza središnjih tijela državne uprave da prilikom planiranja mjera i programa za razvoj upravnog područja iz svoje nadležnosti, ovisno o prirodi mjere i raspoloživim financijskim sredstvima, posebno vode računa o učinku pojedine mjere na razvoj potpomognutih područja uzimajući u obzir stupanj razvijenosti tih područja u skladu s posebnim zakonom.

Uz članak 13.

Odredbom ovoga članka propisuje se nadležno tijelo za koordinaciju i praćenje učinkovite provedbe mjera i programa iz članka 12. ovog Zakona.

Uz članak 14.

Odredbom ovoga članka propisuje se da su nositelji i sudionici razvoja potpomognutih područja dužni u svojim planovima i programima posebno predvidjeti gospodarske, socijalne, fiskalne i demografske mjere, mjere stambenog zbrinjavanja, mjere jačanja administrativnih kapaciteta za učinkoviti i održiv razvoj potpomognutih područja i mjere za provedbu programa integriranih teritorijalnih ulaganja.

Uz članak 15.

Odredbom ovoga članka propisuje se da Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, donosi Program održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja navedenog u članku 11. ovoga Zakona. Također se propisuje da u izradi Programa sudjeluju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sa statusom potpomognutih područja te ostali ključni dionici koji doprinose razvoju tih područja.

Uz članak 16.

Odredbom ovoga članka propisuje se da se Programom održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja utvrđuju mjere i projekti poticanja razvoja potpomognutih područja, nositelji njihove provedbe, opći kriteriji odabira projekata, provedbene aktivnosti, izvori sredstava te metodologija praćenja provedbe i vrednovanja pojedinih mjera.

Uz članak 17.

Odredbom ovoga članka propisuje se rok za donošenje pojedinačnih godišnjih planova provedbe aktivnosti koje su predviđene Programom, a koja su središnja tijela državne uprave dužna donijeti za upravno područje iz svoje nadležnosti te su u obvezi izvještavanja Ministarstva o istom.

Uz članak 18.

Odredbom ovoga članka propisuje se sadržaj Godišnjeg plana provedbe Programa, tijelo zaduženo za donošenje kao i rok donošenja.

Uz članak 19.

Odredbom ovoga članka propisuje se planiranje aktivnosti unutar proračunskog razdjela Ministarstva, Fond za potpomognuta područja iz kojeg će se financirati programi i projekti koji pridonose održivom razvoju lokalne zajednice u smislu poboljšanja dostupnosti lokalne infrastrukture te gospodarskoj, socijalnoj i demografskoj revitalizaciji potpomognutih područja s ciljem uravnoteženog regionalnoga razvoja.

Uz članak 20.

Odredbom ovoga članka propisuje se da Ministarstvo u okviru upravljanja politikom regionalnog razvoja te sukladno proračunskim mogućnostima osigurava razvoj i provedbu programa integriranih teritorijalnih ulaganja na potpomognutim područjima te pripremu ciljnih poziva za financiranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova i drugih potencijalnih izvora; stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na potpomognutim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora; odgovarajuća sredstva za sufinanciranje provedbe razvojnih projekata na potpomognutim područjima temeljno financiranim iz sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova; stručnu potporu slabije razvijenim područjima za prepoznavanje i optimalno korištenje vlastitog razvojnog potencijala; financijsku pomoć za provedbu projekata koji pridonose održivom razvoju lokalne zajednice u smislu poboljšanja dostupnosti lokalne infrastrukture, prvenstveno izgradnje, obnove i rekonstrukcije građevina socijalne, komunalne i gospodarske infrastrukture na lokalnoj razini; razvoj ljudskih kapaciteta lokalne i regionalne samouprave u pripremi i provedbi razvojnih projekata.

Uz članak 21.

Odredbom ovoga članka propisuje se dužnost nositelja i sudionika razvoja potpomognutih područja da posebnim odlukama razrade posebne kriterije odabira te oblikovanje potpora za projekte na potpomognutim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora.

Uz članak 22.

Odredbom stavka 1. i 2. ovoga članka propisuje se pravo na novčanu naknadu od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenog područja za jedinice lokalne samouprave na potpomognutim područjima te jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave, a koje na svom području imaju evidentirano zaštićeno područje kojim sukladno posebnom zakonu upravlja javna ustanova koja ostvaruje godišnji neto prihod od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenog područja veći od 20.000.000,00 kuna ostvaruju pravo na novčanu naknadu od strane javne ustanove nadležne za upravljanje zaštićenim područjem.

U stavcima 3., 4. i 5. ovoga članka propisuje se izvor iz kojeg se osiguravaju sredstva za naknadu, visina i namjena naknade. U stavku 6. ovoga članka propisuje se da Odluku o visini naknade, načinu isplate kao i prihvatljivim troškovima donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva i uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za zaštitu prirode. Obveza

Ministarstva i ministarstva nadležnog za zaštitu prirode, za osiguravanje učinkovite kontrole korištenja sredstava te poduzimanje mjera u slučaju utvrđenih nepravilnosti propisuje se stavkom 7. i 8. ovoga članka.

Uz članak 23.

Odredbom ovoga članka propisuje se da će se Programom iz članka 11. ovoga Zakona posebno utvrditi mjere kojima će se dodatno potaknuti zapošljavanje osoba onih zanimanja koja pridonose poboljšanju kvalitete života na potpomognutim područjima.

Uz članak 24.

Odredbom ovoga članka propisuje se nadležnost prilikom utvrđivanja prava na potporu male vrijednosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o porezu na dobit poreznim obveznicima koji obavljaju samostalnu djelatnost na potpomognutim područjima.

Uz članak 25.

Odredbom ovoga članka propisuje se poticanje korištenja zelenih i održivih mjerila u postupku javne nabave, u smislu ekološki prihvatljivih roba, radova i usluga te usmjeravanje proizvodnje na specifične proizvode od sirovina i prirodnih bogatstava lokalnog područja. Održivom proizvodnjom i potrošnjom smanjiti će se potrošnja resursa, onečišćenje okoliša, jačanje izvornog domaćeg proizvoda te zadržavanje stanovništva na potpomognutim područjima.

Uz članak 26.

Odredbom ovoga članka propisuje se poticanje zadržavanja, povratak raseljenih i naseljavanja stanovnika na potpomognutim područjima osobito onih zanimanja koji mogu obavljanjem svoje djelatnosti pridonijeti gospodarskom i društvenom razvoju spomenutih područja. Također se propisuje da se pitanje utvrđivanja područja stambenog zbrinjavanja, programa stambenog zbrinjavanja, nositelja provedbe mjera iz programa, provedbenih aktivnosti, izvora sredstava te metodologije praćenja provedbe i vrednovanja pojedinih mjera uređuje posebnim zakonom.

Uz članak 27.

Odredbom ovoga članka propisuje se nadležno tijelo za koordiniranje i praćenje provedbe Programa iz članka 11. ovog Zakona kao i nadležno tijelo za provedbu i praćenje provedbe aktivnosti i mjera te njihov učinak na razvoj potpomognutih područja.

Uz članak 28.

Odredbom ovoga članka propisuje se rok za dostavu podataka prikupljenih na temelju odredbe članka 27. ovoga Zakona. Također je propisano tijelo kojemu se dostavlja izvješće o učincima provedbe Programa sukladno nadležnosti.

Uz članak 29.

Odredbom ovoga članka propisuje se tijelo koje provodi nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

Uz članak 30.

Odredbom ovoga članka propisuje se rok za donošenje Programa iz članka 11. ovog Zakona i Odluke iz članka 22. ovoga Zakona.

Uz članak 31.

Odredbom ovoga članka propisuje se dan stupanja na snagu Zakona.